

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Celoletno Din 6.—, polletno Din 12.—,
celoletno Din 24.—.

Naša nesreča

Odkar zastopajo Slovence v narodni skupščini skoro le klerikalni poslanci, so razmere v Sloveniji vedno slabše. Niti enega samega malega uspeha ne morejo pokazati klerikalci, ki bi s svojimi 21 poslanci mogli doseči velike koristi za naš narod, ako bi klerikalni poslanski klub že takoj po volitvah ne zavozil svoje politike.

Zastopniki ljudstva, katerim je ljudska dobrobit na srcu, se ne gredo družiti s prevratnimi elementi, ki bi radi povzročili v državi prevrat, pokol in požig. Klerikalci pa so se mirne vesti pridružili prevratnim radičevcem. Če bi se radičevski prevratni načrti skušali vresničiti, bi nastala v Jugoslaviji državljanska vojna in bi propadel naš denar, naše gospodarske razmere bi se poslabšale in nihče bi ne bil va.en, da bi mu politični nasprotnik ne zažgal strehe nad glavo.

Ker izgledov za uspešen prevrat v državi ni, so isti klerikalci in radičevci omogočili nazadnjaško samoradikalno vlado samo zato, da ne bi prišla v vlado tudi demokratska stranka, ki zahteva vsem plemenom in vsem slojem pravično Jugoslavijo, ki bi bila res jugoslovanska.

Tako imamo danes po zaslugi klerikalcev radikalno samosilniško vlado. Obnovitev srednjeveške tlake — kuluk, povečani davki, povečane železniške prevoznine, povečane takse in draginja, ki je takšna radikalna politika ne more omiliti kljub temu, da se je dinar popravil, vse to in še nešteto drugih neugodnosti nas tare po zaslugi klerikalne stranke, to je one stranke, katere agitatorji so ob volitvah obljubljali majhna nebesa na zemlji.

Klerikalci so pozabili na vse obljube in tudi na avtonomijo. Na avtonomijo so tem laže pozabili, ker dobro vedo, da bi tašna avtonomija, kakršno si oni predstavljajo, bila nesreča za naš narod, ker bi z vsem svojim aparatom stala ogromne vsote. Te vsote pa bi seveda moral plačevati davkoplačevalec. V takšni avtonomiji bi se ljudem kmalu začelo obračati po želodcu.

Bilanca vse klerikalne politike pred vojno, med vojno in po vojni je turobna. Vedno in vedno so klerikalci veliko obljubljali in vedno zopet jim je šlo naše nesrečno prebivalstvo na lim. S čudovito slepoto je udarjen naš preprosti človek, da vedno znova pozablja na neizpolnjene obljube. Naš človek se mora otresti farovškega vpliva, pod katerim vedno zopet klone tilnik in ne zna več samostojno pomisliti, odkod vse zlo. Klerikalne demagogije mora biti konec, istotako vpliva farovžev, ki z včasih prav bogokletnim zlorabljanjem vere zaslužujejo dušev-

nost preprostejšega človeka. Sveta naloga demokratskih somišljenikov je, da širijo na deželi prosveto in odpirajo s tem zaslepljenecem oči.

Krst našega prestolonaslednika

V nedeljo dopoldne se je vršil v dvorni kapelici v Beogradu krst našega prestolonaslednika. Pri svečanem cerkvenem opravilu so bili navzoči naš kralj Aleksander, rumunski kralj Ferdinand s soprogo, rumunsko kraljico Marijo, rumunski prestolonaslednik Karel, grška kraljica Elizabeta, sin angleškega kralja Jurija, vojvoda York, knez Arzen, kneginja Jelena, princ Pavle in grška princezinja Olga. Navzoči so bili tudi odlični predstavniki številnih evropskih držav, diplomati, vlada, narodni poslanci in zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Po ulicah, koder se je pomikal svečani sprevod, pa je tvorila špalir večtisočglava množica ljudi, ki je kraljevski dvojici in visokim gostom prirejala viharne ovacije.

Prvorojenčka so v posebno svečanem vozu pripeljali do dvorne kapelice, kjer so ga pričakovali visoki predstavniki naše narodne vojske. Le-ti so ga vzeli v naročje in ga odnesli v kapelico. Tu sta dete vzela iz vojaških rok babica rumunska kraljica Marija in kum vojvoda Vorški. Krst je izvršil poglavar srbske pravoslavne vere patrijarh Dimitrije ob številni asistenci duhovščine. Prestolonaslednik je dobil ime Peter. Ko je bil krstni obred izvršen, je patrijarh Dimitrije čestital kraljevski dvojici in izrazil željo, da bi mladi kraljevič postal vreden naslednik svojega očeta in starega očeta.

Ves čas, ko so se vršili cerkveni obredi, so grmeli topovi na Kalimegdanu in na parnikih, ki so bili usidrani ob obali na Savi in Donavi. Ob 13. uri popoldne se je vršila v dvorni dvoranji svečana pojedina, pri kateri je bilo izrečenih več prisrčnih zdravic. Kralj Aleksander se je vsem svojim gostom prisrčno zahvalil za izrečene zdravice in čestitke.

Po krstni svečanosti je vojni minister general Pešič izdal ukaz, s katerim se mladi kraljevič Peter uvršča v vrste naše hrabre armade. Prestolonaslednik Peter je bil vpisan v V. četo II. bataljona 6. pehotnega polka kralja Aleksandra I. Naš 14. pehotni polk pa bo nosil poslej ime: «Polk prestolonaslednika Petra.» Naša kraljevska rodbina je prejela iz vsek krajev države, pa tudi iz inozemstva, nad 2000 brzozajvnih čestitk.

Politični pregled

Te dni smo imeli v Ljubljani pravi politični predpust,

ki so nam ga uprizorili naši klerikalci in radikalci. Šlo je za razne stvari. Med radikalci je napravil zgago njihov glavni tajnik Emil Štefanovič, ki se ni več strinjal z voditelji. Nastal je boj, ki je pa že utihnil, ker viditelji imajo denar in moč v rokah, pa so Štefanoviču onemogočili vsako delo proti svoji stranki s tem, da so prepovedali njegova zborovanja in izdajanje njegovega lista. — Pa še nekaj so napravili radikalci: Razglasili so po časopisih, da je klerikalni poslanec iz Prekmurja Šiftar izstopil iz klerikalne stranke in se vpisal k radikalom. V nedeljo pa je «Slovenec» priobčil izjavo poslanca Šiftarja, ki izjavlja, da je vse to laž in navadna radikalna intriga, istočasno je pa izšel v radikalnih «Jutranjih Novostih» nekaj proglašega poslanca, da vstopa v radikalno stranko in zapušča enkrat za vselej klerikalce! Kakor se sedaj po okolnostih sklepa, je bila izjava v «Jutranjih Novostih» ponarejena. Tako skrbijo klerikalci in radikalci za predpustno zabavo, četudi smo še daleč od pusta!

V narodni skupščini vladajo neredne razmere. Radikalci, ki vladajo z umetno večino, so v vedni nevarnosti, da dobijo v narodni skupščini nezaupnico. Zato so sklenili

odgoditev narodne skupščine,

da pridejo zopet vsaj malo do sape, kajti, ako je skupščina odgodena, ni nikogar, ki bi klical vlado na odgovor, in tako si lahko ta podaljša za nekaj tednov življenje! Tako vlado smo dobili samo po krivdi naših klerikalcev, katerim je lahkoverno slovensko ljudstvo poverilo svoje zaupanje. Slabe razmere, ki danes vladajo v državi, je torej zakrivilo ljudstvo samo s svojo lahkovernostjo, ko je izvolilo skoro same klerikalce! Ko bi bilo izvoljenih na Slovenskem toliko demokratskih poslancev kakor je bilo klerikalnih, bi bile razmere čisto drugačne, ker bi bila demokratska stranka v narodni skupščini tako močna, da bi se tudi radikalci morali ozirati na njo in njene zahteve. Klerikalci se sicer izgovarjajo, da so jih radikalci prevarili, kar pa ni nikak izgovor, temveč dokazuje, da so klerikalci nesposobni politiki. Pričakovati je, da bodo slovenski vojlci, ki so bili zadnjič zapeljani zaradi obljub, končno le izprevideli, kaka nesreča so klerikalci za Slovenijo.

Naši koroški bratje so imeli zadnje dni težak boj z nemškim gospodarjem. Volitve, ki so se vršile preteklo nedeljo za koroški deželni zbor in avstrijski državni zbor, so pokazale, v kako težkih razmerah se nahajajo

proti katerim se je združilo vse, kar na Koroškem nemško misli in čuti, samo da bi zadali Slovincem smrtni udarec, da ne bi dobili niti enega poslanca in da bi Nemci potem lahko vpili, da na Koroškem ni več Slovencev. Naši bratje so pa ostali trdni in složni in dosegli so vsaj izvolitev dveh poslancev za deželni zbor. Na Koroškem bodo ostali Slovenci vse dotlej, da pride pravi čas, ko bo tudi njim zasijalo solnce svobode.

Enako je z našimi primorskimi in notranjskimi brati, ki skušajo na svojih hrbtih italijanski bič. Ne samo, da so Italijani zaprli slovenske šole, sedaj so prepovedali tudi slovenske liste, ki morajo priobčevati vso svojo vsebino tudi v italijanskem jeziku. To je

nečuvno nasilje Italije,

ki je ne doseže niti nasilna nekdanja Avstrija. V Avstriji smo imeli vsaj šole in naši listi so lahko izhajali v našem jeziku, a v Italiji nam niti tega ne dovolijo! Kakor je Avstrija zaradi svoje krivičnosti propadla, tako se bo prej ali slej zlomila tudi lakomna in krivična Italija!

Razmere na Nemškem so vedno napetije. Danes se lahko reče, da je nekdanja močna država Nemčija začela razpadati!

Bavarska in Saksonska ne poslušata več naredb iz Berlina, temveč se vladata po svoji volji. Porenje, najbolj industrijska dežela Nemčije, se je pa kratkoma proglasilo za samostojno republiko! Revščina v Nemčiji je naravnost neznosna, trgovine se ne odpirajo več, ker se trgovci bojijo, da bi bili oplenjeni od sestradanega prebivalstva. Cene se dvigajo iz dneva v dan v milijone in milijarde! Še nikdar nobena država ni doživela take katastrofe, kakor jo doživlja danes nekdanja mogočna Nemčija, ki je imela veliko besedo v vsem svetu. Razmere v Nemčiji so tako do skrajnosti napete, da vsak hip lahko pride do največjega iznenadenja.

Pristopite vsi k Jugoslovanski Matici!

Hajovčev Jože

(Iz zgodb Jurija Šišmiša.)

Popotnik, ki potuje iz bele Ljubljane po starodavni rimski, sedaj Dunajski cesti, dosepe v petih urah do znanega Črnega grabna. Pri «Stari pošti», ki je dandanes last brdskega graščaka, se začne levo dvigati Zlatopoljsko pogorje. Tik pod Lašenskim pogorjem, ki je zadaj višje za Zlatopoljskim, so prejšnje čase živeli Hajovčevi. Stari Hajovec je bil lovec z dušo in telesom. Zato je bila njegova neposredna briga, da je tudi svojega sina Jožeta z vneto izuril v lovskem poklicu. Stara reč pa je, da so lovci šaljivci. Kdor ni zvit kakor jejenovi rogovi, ni pravi lovec. No, Hajovčev Jože je po očetu podedoval obe lovski sposobnosti, sigurno roko in prekanjenost, v obilni meri, precej mu je pa še samemu bilo dodano.

Bil je že na splošno dobrem glasu, ko je zlezel v fantovska leta in moral k vojakom. To je bilo še davno pred svetovno vojno. Potrdili so ga k 7. lovskemu bataljonu, ki je tiste čase bival v Trbižu. Stotniki, kateri je bil pridelen Hajovčev Jože, je poveljeval

Dopisi

ŠMARJE PRI LJUBLJANI. Po odhodu kaplana g. Sedeja v Boštanj pri Sevnici sem se nadejal, da bom imel mir, toda motil sem se. Žilica namreč temu gospodu ne dá miru in vedno se še vrača, da deluje proti meni. Celo v sodnijski dvorani sem pri obravnavi 16. t. m. iz ust njegovega zagovornika slišal nečuvno trditev, da se je prepil med nama pričel zaradi tega, ker sem ga ovadil gosp. knezoškofu. To je navadna laž. Dalje trdi v nekem pismu (seveda zaprtem, da mu ne morem do živega), da sem ga denunciral in da me bo spraval ob službo ter v zapor, ako tekom enega meseca ne odidem prostovoljno iz Šmarja. V pismu je še več takih otročarij. Podpisala sta to pismo tudi tukajšnjega gostilničarja sin France Škrjanc in posestnik Jakob Perovšek. Da je to budalost podpisal mlad nezkušen fant, se ne čudim, neumljivo mi pa je, da je šel na limanice izkušen napreden (vsaj šteje se za pristaše SKS) posestnik Perovšek. Toda nič čudnega, saj so imeli pri tukajšnjem klerikalnem županu večer za večerom sestanke, kako bi me uničili. Mene je g. župan pozval ponovno k sebi uradno in potem seveda vse, kar sem govoril, zvesto poročal svojim zaveznikom. Toda gospodje, vsa zvitost in prekanjenost ni pomagala. G. Sedej je šel in jaz sem še v Šmarju! Da bo pa javnosti znano, zaradi česa sva se z g. Sedejem sporekla, naj služi sledeče: G. Sedej se je nekoč, ko sem imel prometno službo, pripeljal s tovornim vlakom z Grosuplja v Šmarje. Opozoril sem ga, da je to prepovedano in da nima pravice voziti se s tovornimi vlaki. Odgovoril mi je z besedami: «Kaj Vas to brigat!» Kot službojuči prometni uradnik si seveda kaj takega nisem pustil dopasti in sem ga pozval, naj se takoj odstrani s postaje. Nato mi je grozil, da mi bo že pomagal. Naznanil sem s polnim podpisom vso stvar g. knezoškofu s prošnjo, naj se kaplan g. Sedej pouči, da se nima vmešavati v železniško službo. To je resnični povod pričetka sovražnosti med nama, vse drugo je laž. To si naj g. Sedej zapomni in naj ne prihaja več nazaj delati še nadalje zdražbo med nami, kakor je to naredil 16. in 17. t. m., ko je imel zopet se-

stajek v Škofljici (v Šmarje si ne upa), katerega so se udeležili g. župan in drugi odlični šmarski klerikalci. Čudno, da ima gosp. kaplan toliko prostega časa, da pride lahko celo v Škofljico kar za dva dni. G. Sedej, če ne bo miru, bom povedal še kaj več.

R. Pompe.

GORNJI LOGATEC. Na predvečer prestolonaslednikovega krsta je napravila naša sokolska mladina v počaščenje svojega najmlajšega sokolskega bratca obhod po vasi z bakljado in prepevanjem rodoljubnih pesmi. Vsa mlada srca so prekipevala navdušenja. Iz njih so vrele vroče želje, da bi bilo dano sinu-sokoliču izvršiti in dokončati zgodovinsko nalogo, v kolikor mu jo bodo zapustili nedovršeno njegovi predniki. V tej molitvi smo bili združeni vsi, ki ljubimo to neobgljeno in danes še okrnjeno Jugoslavijo. Naj živi naš prestolonaslednik v veselje svojih roditeljev in v spas države!

HOBOVIŠČE PRI OSELICI. 27. aprila je bila za nekatere fante naše vasi zadnja nedelja, ki so jo preživeli še doma pred odhodom k vojakom. V malo proslavo tega dne so se, kakor navadno pri nas na deželi, zbrali vsi omenjeni v hiši posestnice N. N. Ker pa imamo pri nas jako resnega župana, se je le-ta nad to predrznostjo tako raztogotil, da je nemudoma tekkel na bližnjo orožniško postajo na Sovodenj in tam naznanil «grozen zločin», ki se ima odigrati v njegovi župniji. Pozval je orožnike, naj se takoj podajo na lice mesta, kamor so isti v njegovem spremstvu res odšli. Toda čuvarji zakona so takoj spoznali položaj in storili samo svojo dolžnost, čemer ni nihče ugovarjal. Naš hrabri junak g. župan pa je medtem čakal skrit za hišnim ogglom, najbrž v vselem pričakovanju, kako bodo gnali «zločince» v devetih verigah na sodnijo. A sreča mu ni bila mila. Namesto, da bi opazoval skrit, kaj se bo zgodilo, so ga ti presneti orožniki poklicali izza ogla, odkoder se je moral vsem, ki so bili ta čas že pred hišo, prikazati kot skesan grešnik. A če ima človek prisotnost duha, se vedno zaveda, kaj mu je storiti. Tako je tudi naš g. župan vedel, da mu sedaj ne preostaja drugo in začel se je kar najbolj mogoče hudovati nad vsemi. To vzorno po-

splošno priljubljeni stotnik Bamberg iz Ljubljane. In Jožetu se ni slabo godilo pri njem. Stotnik Bamberg je Jožeta poznal še iz civilnega časa, ko je bil Jože graščinski logar pri graščaku in znanem pisatelju Janku Kersniku. Stotnik Bamberg pa je bil strasten lovec in je pogostoma zahajal k prijatelju Kersniku na lov. Tam je spoznal Jožeta in je vedel, da je Jože izboren strelec, a še večji navihaneč, namazan z vsemi lovskimi žvabami.

Ko je Joža torej bil pridelen Bambergovi stotniji, sta kmalu po prvih dneh začela hoditi na lov v trbiško okolico. Nedaleč od tam pa se je nahajalo tudi cesarsko lovišče, kamor je bilo seveda strogo prepovedano stopiti s puško brez vednosti cesarskega oskrbnika. Toda baš v cesarskem lovišču je mrgolelo polno gamsov. To je Joža kmalu ovažal, zato je dejal stotniku Bambergu: «Veste, gospod stotnik, skomine me mikajo, da podrem kakega cesarskega gamsa. Če mi le dovolite, pa vam bitro pribavim lepe lovške hlače iz gamsove kože.»

«Hm, Joža,» pomrmlja stotnik Bamberg, «hlače bi že nosil, toda ne svetujem ti pa ničesar, v cesarskem lovišču je nevarno...»

«A tako, gospod stotnik!» se požuri Jože. Drugega zadržka ni...?!»

Joža se je še tisti popoldan podal na delo. Dobro je poznal lastnosti cesarskega oskrbnika, da ga namreč rad «cukne». Našel je oskrbnika v gostilni, prisedel k njemu in mu začel plačevati pijačo. Oskrbnik je po nekaterih frakljih kmalu obležal za pečjo — Joža pa jo je urno mahnil v cesarski log.

Cez dve uri, ko je legel že teman mrak, je Joža pritiral v kasarno postavnega gamsa, točno zadetega v prsi in zavitega v vojaški plašč... Drugi dan je kompanija imela posebno pečenko, stotnik Bamberg pa si je dal krojiti gamsove hlače.

Nedaleč stran, kjer je stala kasarna «sigmar jegrov», je prebival neki nemški bogataš na svojem lepem posestvu. Vojakom so posebno ugajali njegovi debeli prašiči. Tudi Joža jih je večkrat opazoval. Ko pa so se približali božični prazniki, stopi Joža na lepe k stotniku Bambergu in mu reče:

«Gospod stotnik, v par dneh bodo prazniki. Doma smo za to priliko vedno obdelo-

četje našega nepismenega župana je trajalo tako dolgo, da so ga morali orožniki opozoriti na nepremišljene besede. Pa modremu možu, ki je ta dan moral odnehati, ni bilo zadosti. Pozval je omenjeno posestnico, kateri je on svak, k zaslišanju v občinsko pisarno, kamor je istočasno povabil tudi dva občinska moža. Ker pa je bila zaslišana stranka nekoliko razburjena in se predrznila g. župana vprašati, kaj je prav za prav zagrešila, je začel isti resnejše postopati. Prijel jo je najbrž «uradno» za vrat, jo sunil in končno junaško ugriznil. S tem je zaslišanje končalo, kajti povabljeni dva občinska moža sta medtem gotovo zaradi prerresnega postopanja g. župana odšla. Zaradi tega nesklepnega zaključka zaslišbe je naš g. župan povabil stranko k ponovnemu zaslišanju, ki pa se ga ista ni udeležila, kar je lahko umevno in razumljivo. Zaradi te nepokornosti ji je naložil kazen v znesku 110 Din. Kmalu nato pa je bila stranka dvakrat klicana k zaslišbi v Škofjo Loko in nato k obravnavi v Ljubljano, kjer se je sodnji samo zdelo čudno, kako more svak gnati tako malenkost tako daleč. Na vprašanje, če sta si tožitelj in obtoženka kaj v sorodu, je isti izjavil, da je njen svak, in nato planil s sedeža proti g. sodniku z besedami: «Vse ji odpuščam, milostne sodbe prosim, hotel sem jo samo navaditi olike.»

BEGUNJE PRI LESCAH. Pišejo nam: V zadnji številki «Domovine» poročate, da je bil zaradi obrekovanja Ivana Ažmana iz Hraš kaznovan klerikalni agitator Ivan Iskra na 14dnevni zapor. Ker se jaz enako pišem, Vas prosim, da izjavite, da podpisani nisem identičen z obsojenim Ivanom Iskro. Klerikalni agitator pa tudi ne maram biti, ker je dovolj, da sem dvakrat okusil klerikalni bič.

Ivan Iskra iz Poljč.

JESENICE. Uredništvo «Domovine» potrjuje na zadevno prošnjo, da g. Rado Toman, Sava 62, ni pisec dopisa, ki smo ga pod gornjim naslovom priobčili v zadnji številki našega lista.

ŽUŽEMBERK. Naš zadnji dopis je hudo zadel vse prizadete. Zakaj se pa delajo nekateri naši veljaki naprednjake, zraven pa z enim očesom škilijo h klerikalcem.

vali klobase in obirali rebrca. Letos bo pa bolj medla, kaj, gospod stotnik, če si ne bomo sami pomagali?»

«Nič ne porajtaj, Joža,» je smehljaje odvrnil stotnik, «če se ti cedijo sline. Enkrat mora biti izjema!»

«Nak!» je odločno zanikal Joža. «Za prašičje dobrote se o Božiču ne dam prikrajšati. Kakor Vi nosite gamsove hlače, bomo tudi mi jedli prašiča.»

«No, menda ga ne kaniš ukrasti?»

«Ah, kje neki?» Samo svet hočem malo zenačiti. Bom že napravil, do bo prav, samo brez Vaše vednosti nisem hotel ravnati...»

Še isto zimsko noč gredo trije «jegerčki» po prašiča. Joža je namreč vzel s seboj še dva tovariša. Mirno, neovirano se priplazijo do svinjaka. S kratkim sunkom zabode Joža najpripravnjega ščetinca. Stvar je bila izvršena v kratkih minutah in že se «jegerčki» s precej obilnim tovorom vračajo v kasarno. Nesreča je hotela, da jih je med potjo srečal hlapec okradeenga gospodarja. Toda Joža je kratkomo potolažil svoja dva tovariša: «Nič se ne bojta, če nas je hlapec videl; imen naših ne ve, vojak pa je vojaku podoben kakor je ponoči vsaka krava črna...»

Zaradi nekaterih užaljenih gospodičev je moral Sokol nedavno odpovedati predstavo «Deseti brat». Pri nas je še veliko gnilega med tako zvanimi naprednimi ljudmi. Treba bo še veliko dela, da se očisti vse. Potem se bo naša napredna stvar šele brez ovir lepo razvijala.

ČRNOMELJ. (Cestni rop.) Matija Tkalčič, posestnik z Belčjega vrha pri Črnomlju, se je nedavno ponoči pripeljal z vlakom na kolodvor v Črnomelju iz Zagreba, kamor je šel iskat vizum za potni list v Ameriko. Ko se je Tkalčič odpravil s črnomaljskega kolodvora proti domu, je bil na cesti blizu kolodvora napaden od treh roparjev. Eden ga je udaril s kolom po glavi, da se je Tkalčič takoj onesvestil. Nato so mu pobrali denar ter mu vzeli potni list za Ameriko, domovnico in žepno uro z veržico. Roparji, ki so bili s Hrvatskega, so si rop takoj razdelili. Eden je dobil denar in domovnico, drugi potni list in tretji uro. Tkalčič je kmalu prišel k zavesti ter obvestil orožnike o napadu. Orožniki so dva roparja prijeli v trenutku, ko sta se hotela odpeljati z vlakom v Karlovac. Tretji ropar, ki je imel Tkalčičev potni list, pa je skočil skozi okno vlaka in utekel v gozd. Kakor se je dognalo, obstoji tam organizirana roparska banda, obstoječa iz 15 roparjev. Imeli so svojo lopovsko pisavo in posebne znake. V Karlovcu so bili aretirani štirje delavci, ki so pripadali tej tolpi. Našli so tudi pismo, naj se oropa gostilničar, ki pride iz Črnomlja v Karlovac po vino. Roparji in tatovi v okolici Črnomlja imajo vedno smolo, ker so jim črnomaljski orožniki takoj za petami. Črnomaljski orožniki so imeli v zadnjem času lepe uspehe in se ne strašijo tudi dolgega zasledovanja po Hrvatskem.

RAZVANJE. Le dajmo se, oziroma le dajmo ga, so si mislili v nedeljo ponoči fantje, ko so se nadevani letošnjega vinskega pridelka spoprijeli in z nožem obdelali 20letnega delavca Franca Dobrška. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico, pretepači pa bodo že prišli na svoj ričetov račun. Zalostno je le, da je kazen za pretepaštvo v pijanosti vedno manjša. Pri nas je torej pijanost olajševalna okolnost, dočim pa n. pr. v

Ampak tudi stotnik Bamberg je bil v resnih skrbeh, ko mu fantje pritresejo prašiča. Toda reči ni mogel ničesar in je čakal, kaj bo prebrisani Joža nadalje ukrenil.

No, Joža je še isto noč prašiču iztrebil drobovje. Nato ga je s svojima dvema pomagačema odnesel v gornjo sobo, kjer so na mrtvaški oder polagali vsakega vojaka, ki ga je prerano ugrabila bridka smrt. Tokrat stori Joža enako — s prašičem. Položi ga na oder in ga pregrne s široko belo preprogo.

Naslednje jutro je Jože opazoval skozi okno, kdaj pride bogataš iskat in terjat prašiča. Okoli devete ure zares ugleda gospodarja v spremstvu župana in dveh občinskih mož. Tedaj prižge Joža ob mrtvaškem odru dve sveči, ki ju je v to svrhu kupil v kantini, in se požuri k vhodu, da vidi, kako se bo preiskava začela in iztekla.

Stotnik je komisijo prijazno sprejel. Iskane se začne po vseh sobah in kotih. Stotnik razkaže možem vse koticke, da jih na lastne oči prepriča — o nedolžnosti svojih fantov.

Tedaj se resnim možem pridruži tudi Jože in polglasno, s hinavsko skrbnostjo javi stotniku: «Gospod stotnik, še ena soba

Zedinjenih državah pijanost še posebej kaznujejo. Neki inozemec je dejal nekoč: Slovensko ljudstvo je preveč katoliško, pa premalo trezno. Skoro je imel prav, vsaj za nekateri kraje.

Kmetijski glasnik

SKRBIMO ZA DOBRE PLUGE!

Rodovitost naših njiv ni odvisna samo od gnojenja, ampak tudi od obdelovanja. Pri nas se obdelovanje s plugom še preveč podcenjuje. Ni zadosti, da se pri oranju zemlja obrača. Važno je pri tem, kako se zemlja obdeluje in kako se drobi in rahlja. Naša zemlja potrebuje dobrega obdelovanja, da postane bolj delovna, kajti z njeno delavnostjo raste tudi njena rodovitost.

Posebno važno je za nas, da imamo dobre pluge. Dober plug mora zemljo obračati, obenem pa rušiti, mešati in zadostno rahljati. V tem pogledu so pa velike razlike med delom naših starih in novejših plugov. Danes imamo pluge, ki ustrezajo vsem zahtevam in delajo v vsakem oziru z najboljšim uspehom.

K tem plugom prištevamo v novejšem času obračalne pluge, ki se prav posebno priporočajo za lahke in srednjetežke zemlje. Ne le to, da nam ti plugi zemljo dobro obdelujejo, imajo tudi to prednost, da nam vse površje njive na gladko zorjejo, brez vseh razorov. Na ta način pritegnemo vse površje k enakomerni rodovitosti, ker je zemlja po vsem površju enakomerno dobro obdelana.

Če orjemo kakor zdaj na kraje, imamo po mestih, kjer so razori, zemljo le na pol obdelano, na pol gnojeno in na pol rodovito, ali pa še slabše, tako da so ti prostori več ali manj zgubljeni, dočim je na gladko obdelani zemlji povsod po celem površju enakomeren pridelek.

Obračalni plug ima navzgor zavito desko, ki je za lahke in srednjetežke zemlje najbolj primerna. Plug dela lahko in hitro. Brazda se sproti ruši, meša in drobi, kar je v tem primeru najboljše. Po Koroškem so ti plugi že močno razširjeni in tudi pri nas so se začeli širiti. Za gorenjsko stran so ti plugi prav primerni in le želeti je, da se splošno vpe-

je, katero je slavna komisija, kakor sem sam videl, očitno prezrla.»

Istotako hinavsko se začudi stotnik: «Tako? Tedaj pelji gospode tja!»

Jože povede može za seboj naravnost v mrtvašnico, kjer sta ob odru brleli dve sveči.

Pobožni može vstopijo, pokleknejo pred odrom in se celo prekrizajo — za pokoj rajnega... Ko vstanejo in odidejo nazaj po stotnicah, jim reče Jože spotoma: «Tako, zdaj je pregledano vse. Naša nedolžnost je dognana.»

Može kimajo z glavami in odidejo. Stotnik Bamberg je bil še nekaj dni v skrbeh, bal se je, da bogataš navzlic neuspeli preiskavi ne bi zadeve ovadil višji oblasti. Ker pa le ni prišlo ničesar, si je tudi Bamberg oddahnil in menil: «Hm, bogataš bo že pogrešil prašiča za božično darilo mojim fantom...»

Tako je tudi bilo. Bambergova stotnija se je tiste božične praznike krepko mastila z ugrabljenim prašičem. Hajovčev Jože pa si je takrat mislil in je še pozneje večkrat dejal: «Falot je falot, skače čez plot, se spreobrne, ko se v jamo zvrne...!»

Zapisal: Anton Stražar.

ljejo. Za odotno lahko in srednjeteško zemljo so izvrstni. Prav dobri so pa tudi za gričaste lege, kjer je že zaradi lege potrebno, da se obračajo brazde le na spodnjo stran. Ti plugi so čisto železni, imajo plužnjo in se dajo za širše in globočje brazde lahko uravnati. Z njimi lahko orje po ravnem ena sama oseba, kar je v današnjih razmerah tudi velika prednost.

PRENAGLA MENJAVA BIKOV.

Po naših krajih trpimo redno na pomanjkanju bikov. Najslabše na tem so naši vinski kraji, ker je po teh krajih vobče manj zmisla za napredek živinoreje, kakor ga je po živinorejskih in planinskih krajih.

K vsej tej nepriliki prihaja pa še ta, da biko prenašlo menjavamo. S tem hočem reči, da jih prehitro oddajamo mesarju. Na ta način smo tudi sami veliko krivi, če nam bikov tako rado primanjkuje, kajti čim manj časa jih rabimo, tem več jih moramo imeti na razpolago, da mašimo nastale luknje.

Po nekaterih krajih se rabijo sploh le mladi biki, ki se čez leto dni že oddajo mesarju. Rabijo jih le za eno plemenilno dobo. (To vidimo n. pr. v Bohinju in po sosednjih krajih Gorenjske, kjer se goni živina na planine. Na ta način je treba vsako leto skrbeti za nove biko. Najboljši način bikoreje to ni, dasiravno je morda z gospodarskega stališča deloma opravičen. Od samih nedoraslih bikov ne moremo pričakovati najboljšega naraščaja, kajti starejši in telesno dorasli biki so vse bolj rodovitni in dajejo tudi lepša teleta.

Po drugih naših krajih se pa biki oddajajo prezgodaj mesarju, ker postanejo prehitro nemarni in pretežki. Vsa bikoreja je namreč usmerjena na to, da se morajo te živali vleniti in zdebeliti. Pri nas je bik obsojen, da živi v hlevu in pase lenobo. Na ta način postanejo prehitro debeli, leni, muhasti in hudobni. Če se navzame teh lastnosti, postane nevaren in pretežak in mora iz hleva. In če bi bil sicer še tako lep in dober za teleta! Ta nenaravna reja ga mora izkvariti!

Polžev strah

(Pavlihova zgodba iz Višnje gore.)

Po domovini se je raznesla žalostna vest, da je Pavliha umrl.

Kaj, umrl? Saj to vendar ni mogoče! Res je bilo zadnji čas manj slišati o njem, a temu smo krivi mi drugi, ne on; a da bi umrl?

Ne, ne. Pavliha ne more umreti. On je naš večni žid in bo vedno živel med nami. Mogoče, da spi in leži kje pozabljen, a gotovo pride kdo, ki ga pokliče in živel bo zopet veselo naprej.

«Pa, vsaj vendar poznate Pavliho?»

No, naša mladina ga morda ne pozna, ker kdo ga bo iskal po starih zaprašenih listih in knjigah; starejši ljudje se pa gotovo še spominjajo, kako je hodil okoli s svojo marelo ter strašil otroke in, kakor mi mislimo, njim podobne, a povedal tudi kako resno. In če mi danes kdo reče, da lažem ko Pavliha, mu ne bom posebno zameril, ker vem, da Pavliha nikoli ne laže.

Pavliho je treba torej le vzbuditi. Vendar se pa bojim, če ga kaka spretna roka ne pokliče, potem ostane mrtev in vse moje jadikovanje nič ne pomaga; za spo-

Našim bikorejcem je pa tudi na tem, da kaj več priredi in zato ga prodado o prvi priliki.

Vsa ta nagla menjava bikov je v nasprotju z interesi naše živinoreje, kajti čim prej jih moramo oddajati mesarju, toliko več jih je treba, da jih nadomestimo. Ni čuda tedaj, če se pojavlja pri nas redno pomanjkanje bikov. Dajmo to naglo menjavanje zadrževati z bolj smotreno rejo, dajmo biko vprezati, pa bo naša bikoreja vsestransko pridobila na svoji vrednosti. Ustreženo ne bo s tem samo potrebam naše živinoreje, ampak tudi interesom naše bikoreje, ki bo vse več vredna, bolj popolna, pa tudi bolj uspešna kakor je danes.

ZBOLJŠUJMO VRTNARSTVO PO KMETIH!

Kdor opazuje naše kmetijske vrtove, mora priti do zaključka, da smo v tej stroki še močno zaostali. Lahko trdim, da je vse naše kmetijsko vrtnarstvo z malimi izjemami še na prav nizki stopinji in da je v primeri z drugimi strokami skoraj najmanj napredovalo. Po kmetih pridelujemo le par vrst najnavadnejše zelenjave, ki je tudi radi kar zunaj na njivi, vmes med drugimi sadeži pridelujemo, kakor n. pr. solato, fižol, grah. Le kaj malega se prideluje na malem in ograjenem vrtiču. Na njem vidimo pesne in zeljne sadike, nekaj peteršiljčka in česnja in nekaj zeljnih rastlin za seme. To je večkrat vse! Pa nekaj cvetlic.

In koliko več bi nam lahko tu in tam donasal vrt, ako bi se lotili po ugodnejših legah razne zelenjadi in ako bi je začeli kaj več pridelovati. Saj je navsezadnje rabimo tudi doma. Tudi kmetijska hiša bodi preskrbljena z okusno in zdravo zelenjavo, da ne bo samo krompir, fižol in zelje na mizi. Blizu mest in večjih krajev bi se dalo za zelenjavo veliko dobiti. Poglejte, koliko zaslužijo vrtnarji blizu mest, ki se pečajo s pridelovanjem različne zelenjadi in cvetlic in kako dobro izhajajo na malem svojem posestvu! Tudi zunaj po deželi daje zelenjadarstvo lahko lepe dohodke. Marsikje bi se lahko zaslužili lepi tisočaki. Opozarjam, ko-

min mu pa hočem vsaj zapisati zgodbico, ki sem jo oni dan zvedel od njega.

Vem, da ste že radovedni, kaj ima Pavliha opraviti z Višnjo goro; ni še bilo slišati, da bi se bil on tamkaj kaj zameril. Tudi jaz ne morem trditi, da bi bil Pavliha Višnjan, ali da bi se bil kdaj Višnjanom posebno prikupil, vem pa, da so v okolici Višnje gore ne preveč visoke, a v meglenem vremenu nebotične gore, prav za prav le griči, najvišji med Ljubljano in Novem mestom. In če se o lepem vremenu potrudiš na te griče, se ti nudi krasen razgled na vse strani. Snežnik in Triglav se ti vidita tako blizu, da bi najrajši stopil tja ter dal požrešnemu tujcu, ki si lasti vrhove teh naših gor, prav Pavlihovo zaušnico. Razgledovaje se, lahko skačeš po zelenih senožetih od grička do grička in če postaneš truden, lahko ležeš v mah na dišečo travo ter se odpočiješ kot na blazini, tako da se ti trud — pelješ se, če plačaš, na vrh hriba lahko tudi s kočijo — imenitno izplača. Posebno bi bilo priporočati Ljubljančanom obisk teh gričev, da tudi s te strani od daleč enkrat vidijo, kako lepa je Ljubljana.

Kakor znano, je Pavliha pohajkoval in se razgledoval po deželi, prisluškoval no-

liko nese po nekaterih krajih, n. pr. pridelovanje paradižnikov, kumarc, paprike itd.

Pri nas je treba vrtnarstvo v enem in drugem pogledu dvigniti in razširiti. Iz malih neznatnih vrtičev naj postanejo primerno veliki hišni vrtovi. Sedaj je čas, da razmišljamo tudi o tem in delamo načrte. Naše kmetijske gospodinje, ki imajo skrbeti za vrt, so predvsem poklicane, da se zavzamejo za izboljšanje vrtnarstva. Povsod, koder so posestne, gospodarske in tržne razmere ugodne pridelovanju zelenjadi, povsod tam naj se vrtnarstvo pospešuje in izboljša.

Potrebna zemlja za razširjenje vrta naj se pripravi sedaj jeseni. Dotični prostor je treba do pol metra globoko prekopati in pri tej priliki tudi zagnojiti, da dobimo zadosti debelo plast rodovitne zemlje. Za uspešno vrtnarstvo je namreč prvi in glavni pogoj — debela plast dobro obdelane, rahle in rodovitne zemlje.

Gospodarstvo

SADNA RAZSTAVA V METLIKI.

Naš list je še spomladi poudarjal potrebo sadne razstave. Razstava se je vršila in uspela je v vsakem oziru povoljno. Vsak začetek je težak in tudi od te razstave ni takoj pričakovati popolnega uspeha.

Razstava je imela namen, seznaniti v prvi vrsti Belokranjce, kaj da pri nas uspeva, in potem pride šele sadna razstava. Saditi je treba take vrste, ki jih trgovci zahtevajo, da lahko postrežemo z robo, ki jo spravijo lahko v denar. Druga potreba je potem medsebojni stik sadjarjev, da se dožene, koliko sadja je na razpolago. Taka poročila bi lahko zbrala zadruha (lahko tudi vinarska v Metliki) ali pa kmetijske podružnice, ki bi najboljše potem obvestile okrajnega ekonomu v Črnomlju, da lahko dá trgovcem potrebne podatke. Lahko pa sadni trgovci izberejo v kraju, kjer je največ sadja, zaupnika, ki zbira poročila o stanju in količini sadne letine.

V dosego tega je pa neizogibna sloga sadjarjev ter točno in hitro poslovanje, sicer je kupčija že prvo leto pokopana za več let.

vicam in rad sam povedal kako modro. Nič čudnega torej ni, če je tudi on katerikoli šel na te višnjijske hribe in se razgledoval okrog. Povabil je oni dan tudi mene s seboj in tako sva priplezala na Gradišče, na najvišji vrh med Višnjo goro in Leskovcem. Plezati v pravem pomenu besede seveda ni bilo treba, no, pa voziti se tudi nisva marala, saj veste, zakaj ne.

Razgled je bil naravnost krasen. Karavanke, Triglav in Snežnik so bili čisti kot ribje oko; a Pavliha je trdil, da ga srce boli, ako tja gleda in tako sva se rajši ozirala po dolenskih gričih, ki so vsi naši, naši, dokler sega oko.

Pavliha, ki vse vé, mi je pripovedoval, da se Jošt in Neža na Kumu ne razumeta, ker sta vsak na svojem hribu; da tam še zvonik ne drži s cerkvijo; da sv. Jere na Gornjancih prav za prav več ni, ker je menda s staroverskim sosedom sv. Elijom pobegnila nekam v Žumberk ter so učejaki njen vrh prisodili opisovatelju Gornjancev, našemu domačinu Trdini (Trdinov vrh); da Rog v kočevskih hribih več ne trobi, odkar so mu najlepše jelke posekali; da je celo Sv. Duhu na nasprotni strani Višnje gore dolg čas, odkar ga duhovščina ob njemu posvečenih praznikov več ne ob-

Glede cen je stvar taka: Pri nas se prodajajo navadno jabolka le v majhni količini na trgih v Crnomlju ali Metliki in dosežejo lepo ceno. Take cene pa pri veliki množini ni mogoče doseči, ker je trgovina s sadjem na veliko vedno vagana reč in so s tem tudi stroški primerno veliko večji. Dočim zgnije pri enem posestniku le mala količina sadja, zgnijejo pri vagonških množinah primerno velike množine sadja, ki so bile pa vse enako plačane. Treba je imeti napram trgovcem tudi obzirnost, ker od izgube ne živi nihče. Če hočejo torej Belokranjci trgovati s sadjem, morajo v začetku imeti solidne cene, da ne odženejo trgovca že prvič in za vselej.

V ostalem pa je treba še mnogo pouka. Nekaj ga je bilo že v predzadnji številki našega lista. Dodamo še par stvari. Sadje, ki je za trgovino in se dobro plača, mora biti obrano. V to svrhu rabimo primerne, najbolj lahke in proti vrhu zožujoče se lestve, da se ne polomi preveč vej. Dobro služijo tudi enoramne lestve. Obiralnike lahko naredijo gospodarji doma ali pa se kupijo za nizko ceno pri trgovcih z železnino. Važno je nadalje, da se sadje pravilno zloži, ker sicer se obtolče in je manj trpežno in manj vredno. Zato bi bilo prav, če trgovci sami povejo za mere zabojev ali kišt in pošljejo vsaj prvo leto svoje ljudi v kraje, kjer kupujejo, da ti potem nauče sadjarje potrebnih stvari. Na Nemškem so že kar predpisane mere za različne vrste sadja in potem gre cela stvar gladko od rok v zadovoljnost kupca in prodajalca.

Še ena stvar je, na kar moramo opozoriti zlasti trgovce, ki v tem oziru mnogo grešijo. Opozorite ljudi pravočasno, to je vsaj en mesec pred nakupovanjem, in dajte to razglasiti potem časopisja, šol, županstev ali dajte oznaniti v cerkvi. Na deželi niso ljudje vajeni take brzine kot v mestih. Zato bi bilo umestno, če bi se kak trgovec oglašil v listu in bi povedal ljudem, kaj zahteva od njih in kako naj se ravna z eno ali drugo stvarjo.

Letos n. pr. ne bo s sadno kupčijo mnogo pri nas, ker je prepozno. Vendar pa bi se dobilo precej jabolk na prodaj. Navada

je tu še, da se prodaja sadje na mernike, kar naj trgovci upoštevajo. Sicer bo prišlo tudi pri nas to sčasoma v navado, da se bo prodajalo na vago, kakor je to navada drugod, vendar preko noči ne gre vse. Treba je vztrajnega in poštenega dela, pa bo dobilo tudi belokranjsko lepo sadje svoje dobro ime in ceno. Draginja sili našega kmeta, da si bo moral iskati novih dohodkov. To pa se ponuja ravno v sadjarstvu. V dosego tega pa je treba: sloge, pouka in dobre volje.

Po drugih krajih delajo razne graščine imenitne kupčije s sadjem. Kaj menite, da bi se pečali s tem, če to ne bi neslo?

Treba je pa zasaditi v Beli Krajini mnogo več sadnega drevja. Mnogo zelo primerne sveta je še, ki je popolnoma prazen, dasi bi tam lahko izborno uspevalo sadje. Slabe vrste je treba precepiti in jih nadomestiti z dobrimi. V splošnem naj se sadi malo vrst, ampak te naj bodo dobre.

Kakor je pokazala razstava, uspevajo pri nas prav dobro: tofelček, mošanegar, nekod tudi prav dobro dolenska voščenska, zeleni in rdeči ščetinec, londonski peping, pisani kardinal, rožmarinček in belefler. Za kanadko tožijo, da rada gnije. Stvar merodajnih faktorjev je, da razdelijo na podlagi izkušenj vrste na posamezne okraje in kraje, da se na tej podlagi sistematično vzgoji dovolj vrst za trgovino. Potem bo trgovcu lahko v enem okolišu dobiti vagon voščenk, v drugem ščetinca, v tretjem tofelčkov itd. Tak način je uveden drugod, naj se vpelje tudi pri nas.

TRŽNI PREGLED.

ZITO: Na novosadski blagovni borzi se je tržila zadnje dni pšenica po okrog 337 Din, ječmen po okrog 275 Din, oves po 220 Din, turščica po 220 do 260 Din, moka «0» po 540 Din, otrobi po 140 Din.

FIZOL, beli iz Bačke, je imel na novosadski blagovni borzi ceno 530 do 535 Din.

ZIVINA: Na zagrebškem sejmu 20. t. m. se je tržil kilogram žive teže: voli bosanski prvovrstni po 10 in pol do 11 in pol Din, drugovrstni po 9 in pol do 10 in pol Din,

tretjevrstni po 9 do 9 in pol Din, svinje sremske po 27 in pol do 28 in pol Din, bosanske slabše po 22 in pol do 24 in pol Din.

KRMA se je prodajala na zagrebškem sejmu: seno po 100 do 115 Din, otava po 110 do 125 Din, detelja po 115 do 125 Din za 100 kg.

= Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 22. t. m. (v devizah): 100 avstrijskih kron za 11 in pol pare, 100 madžarskih kron za 42 do 44 par, 100 italijanskih lir za 369 do 372 in pol Din, 1 dolar za 82 do 82 in pol Din, 100 češkoslovaških kron za 243 do 246 Din.

= Obtok bankovcev v naši državi je znašal 15. t. m. 5 milijard 925 milijonov 800 tisoč dinarjev.

= Češkoslovaški privredniki v Jugoslaviji. Češkoslovaško-jugoslovansko narodnogospodarsko udruženje v Pragi je priredilo v Jugoslavijo potovanje, da prouči naše razmere in ugotovi, zakaj se trgovinski odnošaji med Češkoslovaško in Jugoslavijo ne razvijajo tako, kakor so prvi pogoji za to dani, kajti Jugoslavija je pretežno kmetijska, Češkoslovaška pa pretežno industrijska država. Češkoslovaški industrijci in trgovci so imeli z našimi industrijci in trgovci v raznih mestih več zborovanj, na katerih so se določile smernice za poglobitev medsebojnih gospodarskih stikov.

Beleške

+ Čigav je Šiftar? Radikalne «Jutranje Novosti» so prinesle v nedeljo proglas, v katerem izjavlja klerikalni prekmurski poslanec Geza Šiftar, da stopi v radikalno stranko. «Slovenec» pa je istočasno zatrjeval, da je Šiftar zvest stranki, ki ga je izvolila. Zadnje «Jutranje Novosti» na to zopet pri našajo izjavo, v kateri Šiftar slovesno izjavlja izstop iz klerikalne stranke ter vstop v radikalno. Ta mešetarija je prav čudna. Sicer pa tako ni velike razlike med radikalcem in klerikalci. Eni kot drugi so znani po svoji korupciji in svojem nasilju. To sorodstvo

iskuje. Nazadnje pa se nama ustavi oko na sivih stenah starega višenjskega grada, ki v bližini drzno strme v nebo. In tu se prav za prav šele začenja naša povest; pustimo pa Pavlihi, da sam pripoveduje.

Prijatelj, mi pravi, gotovo si se že vozil tu doli po železnici in občudoval tam nad prijazno Višnjo goro one sive stene na strmem holmcu ter si želel odondod ogledati mično okolico. Tudi jaz sem si včasih to želel, a sedaj si ne želim več priti tja pod sive stene.

Bilo je lepo poletno jutro. Veselo sem pohajal po prijaznih gričih, oziral se po rumenih žitnih poljih za lahkoživimi škrančki, ki so gostoleli v zraku ter se veselili življenja. Pa kaj bi se tudi ne? Včeraj je bil namreč v bližnji vasi semenj. Prodajal sem modrost, dobro kupčeval ter zašel nazadnje v veselo družbo, ki me je v zahvalo za kratkočasenje lepo pogostila, denarja sem imel še dosti in tedaj sem bil lahko brez skrbi. Solnce je prijetno ogrevalo moj hrbet in lahek vetrič mi je delal prijetno pot. Kar naenkrat pa se posveti nekaj za grimom in, ko bi trenil, je stal pred menoj orožnik z nasajenim bodalom ter mi zastavil pot

Mož je bil zelo radoveden; hotel je vedeti, kdo sem, kaj sem, kje sem bil, kam grem, kaj delam, kako živim, koliko denarja imam in še celo vrsto lepih reči. Jaz sem odgovarjal kakor sem vedel in znal; a mož mi ni hotel verjeti, da se tudi od modrosti dá živeti, ter mi je začel razlagati, da to ne gre, da tako življenje ni zame, kake nevarnosti mi preižo z vseh strani in me je nazadnje povabil, naj grem pod njegovim spremstvom v varno zavetje.

Nisem mogel kaj, da se ne bi temu prijaznemu vabilu odzval in tako sva šla počasi skupaj in se bližala sivim stenam starega višenjskega gradu.

Naenkrat se ustaviva pred velikimi vrati. Moj spremljevalec mi je dal prednost, da sem prvi vstopil, a on je ostal zunaj. Vrata so se zaprla za menoj.

Sprejel me je osoren mož. Ta ni bil nič manj radoveden kot prejšnji moj spremljevalec; da, še celo natančneje je pregledal, kaj imam vse na sebi ter mi po vsej ti proceduri nakazal za stanovanje malo sobico, iz katere sem videl le zid. Pogrešal sem zato tem hujše zelenih livad in solnčnih poljan, da, celo solnca samega, ki je bilo sicer toliko prijazno, da je po-

poldan posvetilo malo na moje okno, a v sobo posvetiti ni moglo. Seveda mi v takih razmerah tudi skromno kosilce ni posebno dišalo in začelo mi je biti dolg čas. Sicer mi je par muh in nekaj pajkov delalo tovaršijo, pa se mi ni ljubilo jih opazovati.

Bližal se je že večer, ko zaslišim korače. Zapahi zaškripljejo, vrata se odpro in osorni mož mi dá tovariša, ki sem se ga močno razveselil, nadejavši se, da mi bo kaj povedal; kajti takih mož, ki samo izprašujejo, sem bil že več ko sit.

Tovariš — star nagrbljen možiček — ki je očitno prišel odnekod z dela, se je ves tresel. A ko me je zgledal, se je tudi on razveselil in takoj začel lomiti:

«Dob'r dan g'spud! No, hvala bogu, da ste pršu, mene je t'ku strah.»

Na ta poklon res nisem vedel, kaj naj odgovorim, pa možiček tega tudi ni čakal, ker je takoj nadaljeval:

«O joj! Strah, strah! Jest nič več ne maram ž'vet v tej liš.»

Postal sem pozornejši ter začel vpraševati, kaj je prav za prav bilo, a mož je venomer le ponavljal: «Strah, strah!» In le s težavo sem spravil iz njega, da je ponoči nekaj z njega odejo vleklo, zunaj pa

međ obema strankama je najbrž tudi vplivalo, da so klerikalci pripomogli radikaliji do vlade. Radikalija pa izkazuje sedaj svojo hvaležnost tako, da zapeljuje klerikalne poslance. Povsem je podoba, da se Šiftar le ni še popolnoma vdal radikaliji. Mogoče se mu je premalo obljubilo.

+ Zal, da še ni — zrušen. «Domoljub» klobasari o nekem centralizmu, ki pravi, da so ga zgradili radikali, demokrati in samostojni. Vidovdanska ustava, pri kateri so sodelovali demokrati in samostojni, še ni vpovstavljena in zato ne čutimo ničesar slabega in ne dobrega od nje. Sicer pa je res, da imamo sedaj velesrbski radikalni centralizem, a radikalni vladi je pomogla na noge klerikalna stranka. Kaj se neki potem «Domoljub» hropi, da se centralizem ruši, saj so ravno klerikalci omogočili radikalni režim in ravno radi klerikalne krivde še danes ni zrušena radikalna vlada, ki nas je «osrečila» s povečanimi davki, kulukom in povečanimi železniškimi prevoznimi cenami.

Novosti

* **Zgodovinska povest «Mošnikov stric»** prične v kratkem izhajati v našem listu. Na to opozarjamo čitatelje in čitateljice ter naše prijatelje ki še niso naročeni na naš list. Ne zamudite poslati ob pravem času naročnine!

* **Poroka princa Pavla.** Pretekli ponedeljek se je vršila v Beogradu poroka sina kneza Arzena, princa Pavla, z grško princezino Olgo. Poroki je prisostvovalo okoli 200 oseb. Navzoči so bili člani naše, rumunske in grške dinastije, diplomati, člani vlade in mnogo dostojanstvenikov.

* **Prestolonaslednik Peter** — častni član sokolskega naraščaja. Naš prestolonaslednik, kraljevič Peter, je bil izvoljen za častnega člana jugoslovanskega sokolskega naraščaja.

* **Dvajsetletnica delovanja odličnega demokratskega voditelja.** V Liki se vrše velike priprave za svečanostno proslavo 20letnega javnega delovanja poslanca Svetozarja Pribičevića, odličnega voditelja demokratske stranke.

* **Pomiloščenje vojaških beguncev in političnih zločincev.** Na dan krsta našega prestolonaslednika je kralj Aleksander podpisal ukaz o pomiloštvu političnih zločincev in vojaških beguncev, katerim se spregledajo kazni od 8. junija 1922.

* **Kongres železničarjev.** V dneh 27. in 28. oktobra se bo vršil v Beogradu III. kongres narodnih železničarjev naše države.

* **Občinski svet trga Mozirje razpuščen.** «Uradni list» razglašja, da je občinski svet trga Mozirje v Savinjski dolini zaradi nezmožnosti za delo razpuščen. Za gerenta je bil imenovan nadučitelj v pokoju Franc Praprotnik.

* **Na Japonskem ne potrebujejo tujih delavcev.** Japonsko poslaništvo na Dunaju izjavlja: Japonska za izvršitev svojih obnovitvenih del nikakor ne misli angažirati inozemskih delavcev, ker ima na razpolago dovolj domačih moči.

* **Novi vojaški zakon** je izšel te dni kot posebna knjiga v Zbirki zakonov pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

* **Bolgarski begunci na Štajerskem.** V ponedeljek je dospelo v Ormož okoli 150 bolgarskih beguncev, ki so zaradi vedno se ponavljajočih notranjih bojev zapustili svojo domovino. Ti begunci bodo zaposleni pri gradnji proge Ljutomer-Ormož. Vsi so večinoma knetskega stanu in nosijo ostanke vojaških uniform in narodne noše.

* **Devet let v ujetništvu.** Po devetletnem bivanju v raznih krajih Rusije se je pretekli torek vrnil v svojo domovino v Gorico tehnik Ciril Cej, ki je prišel leta 1914. v rusko vojno ujetništvo.

* **Izredno toplo vreme** smo imeli zadnje dni in so se ponekod pojavile trobentice in zvončki.

* **Voz in konja odpeljal.** Jurij Petrovič je služil zadnje čase kot hlapec pri posestniku Francu Rečniku v Razvanju. Nekega dne pa je odpeljal svojemu gospodarju voz in kobilu v vrednosti 15.000 dinarjev ter vse skupaj prodal v ljubljanski okolici.

* **Vzgljedna Marijina devica.** Članica Marijine družbe Marija Dolen iz Tržiča je pred

kratkim porodila nezakonsko dete. Da prikrije ta sad nedovoljene ljubezni, je svoje dete odložila na nekem strešnem tramu. Dete so kmalu našli, detomoričko pa aretirali.

* **Skesal se je.** Na ljubljanski policiji se je javil trgovski potnik tvrde Umrath s poljedelskimi stroji v Newyorku, Viljem Cottage, ki govori angleško, nemško in malajsko, doma iz Dovra v Ameriki. Mož je izpovedal, da se je seznanil v Rigi z modistko Rozo Turkovo, s katero je odšel na daljše potovanje po Portugalski, Italiji in Nemčiji. V nekem švicarskem hotelu jima je zmanjkalo denarja in sklenila sta skupno izvršiti samomor. Dne 18. avgusta zvečer sta šla v bližnji gozd, kjer je Cottage ustrelil svojo ljubico in jo zakopal. Sam pa se ni ustrelil, marveč je pobegnul in blodil po Italiji, odkoder je prišel v Ljubljano. Pravi, da je od umora svoje ljubimke duševno tako vznemirjen, da ne more več prikrivati zločina. Moža so oddali v svrhu preiskave v policijske zapore. Policija je uvedla obsežne poizvedbe.

* **Strašilo, ki pripenja ljudi na križ.** Po Spodnji Šiški in Ljubljani se mnogo govori o neznanskem strašilu, ki razburja zakesnele ponočnjake po Šiški in okolici. Prošlo nedeljo je dotično strašilo, ki nosi črno masko, poslalo več osebam v Spodnji Šiški nekaka grozilna pisma s tremi križi. Pekovskega pomočnika S. P. pa je strah celo povabil na ljubljansko polje h križu med železniško progo in Klečami. Korajžni mladenič se je vabilu odzval in prišel ob določenem času ponoči na dotično mesto. Nenadoma se mu je približal strah. S. P. je hotel sprožiti samokres, a se petelin ni premaknil. V trenutku se je pojavil zadaj še pomočnik strašila. Oba skupaj sta zgrabila žrtev, jo privezala na križ in ji silačila v usta robec s tremi rdečimi križi. Tako privezanega in vsega splešnega so rešili njegovi prijatelji, ki jih je prignala radovednost, kako je S. P. opravil s strašilom. Za strahova, ki pa nista žrtvi ničesar vzela, se zanima tudi policija, ki ji prav nič ne ugaja, da se tako «špilajo» duhove.

je bil: «raušen in jaužen ko bi se teu grad podret». Možiček se je delal užaljenega, ker mu nisem hotel vsega verjeti; začel je moliti in nisem ga mogel pripraviti, da bi mi še kaj pripovedoval.

No, ta bo lepa, si mislim, sedaj bom pa tukaj še strahovom tovaršijo delal ter se nehote začel ozirati po sobici. Videl sem, da je zid močan in debel, oboki nad menoj in, kakor sem po stopinjah sodil, pod menoj so bili masivni, malo okence z močnimi železnimi križi prepreženo, vrata iz debelega sirovega hrastovega lesa in trdo zapahnjena. Zdelo se mi je torej, da sem na varnem tudi pred strahovi. Pomirjen toraj ležem na postelji in si mislim, naj pride, kar pride. Medtem se je bilo že zmračilo in ker večerje nisem pričakoval, sem kmalu utrujen sladko zaspal ter pričel sanjati.

Koliko časa sem sanjal, ne vem; a naenkrat me močno grmenje prebudi iz spanja. Mislim si, nevihta bo, saj se je že sinoči pripravljalo zanjo, ter poskušam spat naprej. — Naenkrat pa opazim, da nimam odeje na sebi. — Ne vem sicer, če je nisem sam zvrigel, ko mi je bilo vroče, odeja pa težka, a spomnil sem se pa le, kaj mi je tovariš sinoči pripovedoval. Toda, kaj je to? — Naenkrat se mi zdi,

da slišim nekje vpitje ljudi, vmes pa rožljanje verig in škripanje, cviljenje in tuljenje. Podobno je bilo hrušču v zverinjaku — toda levi in volkovi gotovo drugače rjovejo in tulijo, nikakor pa tako strašno, dasi jih še nisem slišal. Mislim pa, ako bi te zveri žive na meh odiral, bi ne mogle izpuščati strašnejših glasov. In bliskalo se je in treskalo vseprek, da je bilo groza. Razburjen sem pričakoval, kaj še vse pride. V tem je parkrat močno zagrmelo, vtila se je ploha in v kratkem času je vse vtilnilo. Zunaj se je že delal dan in kmalu se je začela hoja ljudi in odpiranje vrat.

Pogledal sem, kaj dela moj tovariš, in ga vprašal, kako mu gre. Ta pa je začel zopet goniti svojo: «Strah, strah!» In ko mu odvrnem, da ni bilo tako hudo, me naenkrat vpraša: «Ja gspud, niste nič vidu hudiča?» Zatrdiril sem mu, da ne, nakar mi je povedal, da je pri vsakem blisku videl ob oknu pošast, ki je «črna bla pa raguva mela». Sedaj sem se spomnil, da sem sinoči videl na oknu velikega črnega polža, ki pa je ponoči menda od strahu zdrknul na tla. Stvar je bila torej vsaj v tem oziru pojasnjena ter sem le še premišljeval, kaj bi bilo ponoči tako grdo rjovelu; spal pa nisem več tisto jutro.

Ko se je zdanilo, so poklicali mojega tovariša zopet na delo, a jaz sem čakal, da je bilo solnce že visoko na nebu. Poklicali so me pred sodnika. Ta gospod je bil z menoj vse bolj dober kot prejšnji dan orožnik in stanodajalec, pustil si je dopovedati, da tudi modrost lahko preživlja moža, ako jo ima, in je svečano razglasil, da nevarnosti, o kateri mi je prejšnji dan orožnik pravil, zame ne obstojajo. Zato mu pa tudi njegove radovednosti nisem toliko zameril kot orožniku.

Z velikim veseljem sem zopet prestopil prag usodepolne hiše, ali komaj sem bil prost in so se oči zopet privadile solncu, me je obšla želja, da bi doznal vzrok ponočnega rjovenja in razgrajanja.

Razgledoval sem se na vse strani, a nikjer nisem mogel najti ničesar takega, da bi bilo možno delati tak nemir. — Pod grajskim zidom sem sicer našel par velikih polžev — pa ti vendar niso —?

Utrujen po prečuti noči se vlečem pod bližnje drevo in zadremeljem. Zdelo se mi je, da sem pod sivimi stenami starega gradu, a na zid da je priklenjen velikanski polž z močno železno verigo. Ugledavši mene, se začne polž tretati in se z vso

Iz raznih krajev

* V Zalogu je pri prehodu na glavni cesti pred kolodvorom povozil osebni vlak petintridesetletnega sobnega slikarja Franca Stareta iz Ljubljane, ki je šel o priliki naliva ob progi na kolodvor. Najbrže ni slišal prihajajočega vlaka. Stroj je nesrečniku odtrgal glavo ter ga tudi sicer močno razmesaril. Pokojnikovo truplo so prepeljali v mrtvašnico v Dev. Mar. v Polju.

* V Vevčah pri Ljubljani je umrl višji respicijent finančne straže Vladimir Čurda. Zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otroke. N. v m. p.!

* V Šmarju sta bila zaposlena France Rus in Ivan Bezeljak pri polaganju tramov za neko streho. Rus se je med delom zapletel v električno žico, katero mu je iz hudomušnosti nastavil Bezeljak. Rusa je začelo tako strahovito tresti, da je padel v nezavest. Končno se mu je posrečilo oprostiti se žice.

* V Šmarjeti pri Krškem je bilo vlomljeno v trgovino Frana Zevnika in odnešeno več predmetov v vrednosti 3400 Din.

* Na Brezjah se je poročil g. Janko Svetlič, notar v Trziču, z gđc. Lojziko Novakovo iz Ljubljane.

* Na Čatežu so neznani tatovi vlomili v tabernakelj farne cerkve in odnesli kovinasto monštranco ter dva srebrna ciborija.

* V Trbovljah se je poročil g. Josip Plevčak z gđc. Milko Drachsler iz Kostanjevice.

* Na Brnici pri Hrastniku je umrl gostilničar g. Jožef Dolinšek. Pokojnik je bil poštenjak od nog do glave ter priljubljen daleč naokrog. N. v m. p.!

Sokolstvo

SOKOLSKO GLEDALIŠČE V RADOVLJICI priredi v nedeljo 28. t. m. popoldansko predstavo od pol štirih. Uprizori se veseligr «Lokalna železnica» katere snov je vzeta iz malomeščanskega življenja. Znani pisatelj L. Thoma biča v tej igri omahljivost in politično neznačajnost, kakršne je še danes povsod dosti. Igra je prav zato času primerna.

besnostjo zaganjati proti meni. Pri tem je veriga rožljala, polž pa škripal, tulil in rjovel — skratka bilo je grozno bučanje, kakor sem ga že ponoči slišal. — Naenkrat se mi zazdi, da je polž strgal verigo ter da se hoče vreči na mene. In tedaj sem se vznemirjen zbudil . . .

Ko spregledam, seveda ni bilo polža nikjer več, pač pa sem videl na bližnjem klancu več težko natovorjenih voz, ki so vozili navzdol, zavore in cokolje so na vse pretege škripale in cvilile, pod klancem je ležal prevrnjen voz, spodaj po dolini pa je pihal in vriskal vlak.

Ker se je pri meni začel oglašati glad, sem se napotil v mesto in res že pri prvih hišah sem dobil prijaznega starčka, ki je bil voljan deliti z menoj kosilo. V zahvalo sem mu pripovedoval, kaj sem doživel ponoči in kaj se mi je ravno prej sanjalo. — Mož me je z vso pozornostjo poslušal. In ko sem končal, je prekrizal roke na prsih ter vzdihnil:

«Oh, uboga Višnja gora!»

Presenečen nad tem vzklikom, začnem starčka izpraševati, kaj naj to pomeni. —

Zanimivosti

OKOSTJA PRASTARIH ŽIVALI.

Pred kratkim so se vrnili v Ameriko člani ameriškega naravoslovnega muzeja, ki so pet mesecev bivali na mongolskih planjavah ter iskali ostanke predzgodovinskih živali. Našli so tam velike množine okamenelih okostij dinosavrov, ogromnih živali predzgodovinske dobe, ki so legle velikanska jajca, dolga pet do šest palcev. Dinosavri so imeli gnezda, podobna gnezdnom sedanjih kokoši, samo da so bila velikanska. Za najbolj zanimivo najdbo smatrajo člani ekspedicije 25 dinosavrskih jajc, ki so jih našli okamenela v več gnezdih med okostji mnogih dinosavrov.

Raziskovalci so nabrali devet ton različnih okostij in drugih ostankov praživali, kar bo vse prepeljano v Ameriko in izročeno omenjenemu naravoslovskega muzeju. Toliko množino ostankov izumrlih živali ni zbrala doslej še nobena ekspedicija ameriškega naravoslovskega muzeja.

Učenjaki so našli v Mongoliji izredno mnogo popolnoma ohranjenih okostij. Zanimivo je mišljenje teh učenjakov, ki trde, da je bila mongolska planjava središče vsega živalstva in da so se od tam razširile živali po vsem svetu. Po njihovem mišljenju so si bili sesalci Azije in Amerike v sorodu in sta bila v pradavnih časih Azija in Amerika še združeni po suhi zemlji. Raziskovalci so našli 72 lobanj in 12 popolnih okostij. Starost dinosavrskih jajc cenijo učenjaki na 10 milijonov let.

Te predzgodovinske izumrle živali, katerih okostja se najdejo ohranjena okamenela, so prišla v zemljo večinoma po kaki katastrofi, kakor zaradi potresa, povodnji ali pa so se potopila v močvirju.

NOSEČ MOŠKI.

Beograd je doživel te dni veliko senzacijo, ki je zlasti med zdravniki vzbudila veliko začudenje. V beograjsko bolnico je prišel te dni 22letni Života Ranković iz Velike

Mož je bil zgovoren ter mi je pojasnil, da vselej, kadar se polž komu prikaže, pomeni to velike — navadno nesrečne — dogodke za mesto. Včasih pomeni taka prikazen prepire in tožbe med meščani, včasih kake krize pri županstvu, nove volitve ali pa še kaj hujšega . . .

Zahvalil sem se prijaznemu starčku za gostoljubnost in pojasnilo, se pristrčno poslovil, pri odhodu pa tudi iaz vzdihnil: «Oh, uboga Višnja gora!»

Pavliha je s tem končal svojo pripoved. Jaz sem se pa od tistega časa vedno zanimal za dogodke v Višnji gori. In glej — res so od tedaj vedno prepiri med meščani in tudi prepiri za županski stolček. Kaj takega se seveda tudi drugod dogaja; razlika je le ta, da bi drugod vsakdo bil rad župan, v Višnji gori pa nihče noče biti, oziroma tisti, katere bi drugi radi, nočejo biti, onih, ki so željni županske časti, pa drugi ne marajo.

Pravijo, da je temu tudi polž nekaj kriv. Pa človek to skoro težko verjame.

Gorazd.

Plane v smederevskem okraju. Tožil je, da ga silno boli spodnji del telesa. Imel je močno oteklino na trebuhu in so ga morali operirati. Operacijo je izvršil prof. dr. Milivoj Kostič, kateremu je pomagal asistent dr. Jakovljevič.

Ko je dr. Kostič otvoril trebuh, se je iz njega izlila gosta žolta masa. Takoj za tem je prof. dr. Kostič izvlekel iz trebuha kepo človeških las, pomešanih z mastjo, obenem pa je pod prsti čutil kakor otročje telo. Izvlekel je tudi to iz trebuha in kdo popiše njegovo presenečenje, ko je videl, da drži v rokah človeški zaplodek, dolg okrog 25 cm in težak okrog 1 kg. Zaplodek je imel roke in noge, zlasti pa je imel krepko razvite spolne organe. Takoj nato je dr. Kostič našel v mladeničevem trebuhu še drug zaplodek, ki pa je imel samo glavo in na njej malo nogo. Oba zaplodka sta bila zavita v mast in sta se nahajala v gornjem delu trebuha. Ob vrtu sta bila priraščena in sta izpolnjevala ves gornji del trebušne dupline. Večji zaplodek je imel nenavadno kratko in debelo truplo in na njem levo roko s 6 prsti in desno nogo. Truplo je deloma obraščeno z dlako. Posebno zanimivo je, da je v čeljustih videti večje število dobrih zob. Na glavi se nahajajo dolgi lasje, spodnji del telesa je popolnoma razvit. Zaplodek je imel vrat in kosti. Drugi zaplodek je imel samo glavo, ki je bila velika kakor moška pest. Na glavi je imel nogo, tako da je bil videti kakor polip. Glava je imela na temenu lase, razvita je bila čelna kost in videla so se usta in očesna votlina. Tudi ta zaplodek je imel vrat.

Prof. dr. Kostič in vsi zdravniki, ki so bili navzoči, so bili silno presenečeni. Primer, ki so ga imeli pred sabo, je bil tak, kakršnega ni videti dvakrat v življenju. Sicer so znani primeri, kjer so v trebuhu našli posledine dele telesa v zaplodnem stanju, n. pr. roko, nogo, kost itd., toda vse to so izključno našli samo pri ženskah.

Vest o tej operaciji se je v soboto bliskoma raznesla po vsem Beogradu. Splošno se je govorilo o moškem, ki je bil operiran in da se je pri operaciji dognalo, da je v «blagoslovljenem stanju». Ko se je izvedelo, da je Života Ranković oženjen in da je tudi njegova žena v drugem stanju, so šaljivci takoj skovali povest o «nosečem možu» in o «noseči ženi».

Razume se, da je hotel vsakdo vedeti, kaj je na govoric resnice. Zato so radovedneži hiteli v bolnico in jo ves popoldne v pravem pomenu besede oblegali. Zdravniki so imeli mnogo posla, da so ljudem raztolmačili redek pojav, ki pa ni docela osamljen v zgodovini medicine. Pripomniti pa je treba, da tu ne gre za «nosečega moža», marveč razlagajo zdravniki ta primer nastopno:

Oba zaplodka sta rodna brata operirane mladeniča, kateremu sta bila vzeta iz trebuha. Ko je bil sedaj operirani mladenič spočet, so bili istočasno spočeti trojčki. Gotovo je bil zaplodek tega mladeniča tako krepak, da je druga dva bratska zaplodka nadvladal in jih na čudovit način že v maternem telesu požrl. Ta primer v zgodovini sicer ni edin, vendar je beograjski primer z dvojčki nekaj prav posebnega, ki zanima predvsem zdravnike z znansivenega stališča.

Žal, da je nesrečni operiranec dva dni po operaciji umrl.

PREROKOVANJE O PRIHODU ANTIKRISTA.

Češki profesor bogoslovja František Spirago je izdal v Pragi knjigo, v kateri razpravlja o današnji verski razcepljenosti, o naraščanju brezverstva ter o prihodu Antikrista in o koncu sveta. Po njegovem mišljenju, ki ga podpira z izreki svetlega pisma in velikih cerkvenih mož, bo prišel Antikrist na svet kakih 50 do 60 let pred letom 2000. Antikrist bo hujši od Nerona, Dioklecijana, Lenina in Trockega. Njegova mati bo zadrževala, da ga je rodila z nadnaravnimi silami.

Prvih trideset let bo Antikrist živel skrit v puščavi in šele nato bo prišel med ljudstvo. Na videz bo napravil svetu z obilnimi darovi obilo veselja. Umril bo ter bo posnel Kristusovo vstajenje in vnebohod. Star bo 666 mesecev, to je 55 in pol leta. Zatrli bo vsak spomin na krščanstvo. Najprej bo porušil Jeruzalem in vse, kar spominja na Kristusa in njegovo življenje. Sv. maše se bodo morale opravljati po skrivajših. Antikristovi najhujši nasprotniki bodo benediktinci, kajti že sv. Benediktu je Mati božja obljubila, da bo njegov red ostal do konca sveta. Papež bo krizan.

Omenjeni pisec pravi nadalje, da bo Antikrist nezakonsko dete neke židinke iz okolice Babilona. Zivela bo zelo razuzdana, a pred porodom se bo delala svetnico. Ne bo vedela, kdo je oče njenega deteta, a ljudem bo zatrjevala, da ga je spočela brez občevanja z možem. Antikrist bo izvrstnega razuma in nepopisne modrosti. Znal bo vse jezike. Sv. pismo, koran in talmud bo znal na pamet. Razumel se bo na vse čarovnije. Po zunanosti bo izredno lep in prikupljiv človek. Kristusa bo proglasil za lažnivca, samega sebe pa za odrešenika.

Nastopil bo kot bojevnik v veliki bitki, ki se bo odigrala pred mestom Mageddo v Palestini. Imel bo mnogo žen, večinoma kraljevske hčere, a najljubša mu bo neka židinja. Pred prihodom Antikrista se bodo pojavili apostoli, ki bodo potovali po svetu in oznanjevali Antikristovo vero. Končno bo Antikrist proglašen za kralja vseh židov in bo imel svojo prestolico v Babilonu. Zbral bo okrog sebe vse žide na svetu in podjarmil vsa kraljestva. Delal bo čudeže, obujal mrtiče, spreminjal dan v noč in noč v dan, pokoravalo se mu bo solnce in zvezde bo premikal po svoje. Vladal bo tri in pol leta. Ko bo hotel zleteti v nebo, se bo zrušil mrtev na tla. Takrat bo razpadlo njegovo carstvo in napočil bo konec sveta — sodni dan.

Takšne gluposti piše bogoslovski profesor in njegova knjiga je izšla celo z odobrenjem praškega nadškofa. Kako neki more katoliški duhovnik, ki uči, da je Bog vsemogoten, pisati obenem, da je tudi Antikrist vsemogoten, kajti iz gornjega se da sklepati, da bi Antikrist nekaj časa nadvladal celo Boga. Sicer pa so vse pravičice o Antikristu gluposti. Namesto, da se dovoli izdaja take knjige, bi bilo bolje, da bi dotičnemu duhovniku malo pogledali v glavo, če mu ne manjka kakšno «kolesce».

Razno

× **Koliko stane smrt v Berlinu.** V Nemčiji je zavlada v zadnjem času silna draginja, ki ne prizanaša nikomur. Oni, ki hoče danes umreti v Berlinu, mora imeti premo-

ženja najmanj nekaj bilijonov mark, ker sicer nima dovolj, da bi plačal pogreb.

× **Soprog ženskega spola.** Te dni se je oglasila na policiji v ameriškem mestu Chicago neka 23letna Barbara Gayan, ki je izjavila, da je njen mož, s katerim se je nedavno poročila, v resnici — ženska. Policija se je začela za stvar zanimati in je kmalu izsledila nekega Aleksandra Kosinskega, ki je bil pravi mož Barbarinega «moža». Od njega se je zvedelo, da je temu možu v kijklji ime Sofija. Barbara je videla Sofijo prvič v nekem gledališču pred približno enim letom. Sofija je bila takrat v moški obleki, imela je pristrizene lase, bila je skratka cel «fant od fare», tako da ni nič čudnega, če je Barbara takoj prvi trenutek padla v ljubezen z lepim «fantom» in se kmalu poročila z njim. Na poročni dan sta novoporočenca priredila mašo s svečanostmi, kate se je udeležil tudi Aleksander Kosinski, ki se je izmed vseh najbolje zabaval — že menda zato, ker se je prevara tako posrečila. Šele sedaj je Barbara na svoje strašno presenečenje opazila, da je njen mož istega spola kakor ona. Ko je Leon Deržinski — tako se je namreč imenovala Sofija — videl, da je njegova dvojna uloga odkrita, jo je popihal. Policija sedaj išče Sofijo, da bo povedala, kaj je s svojo sleparijo nameravala in da bo nekoliko posedela pri ričetu.

Za smeh in kratek čas

Pri ljudožrcih.

Belokožec: «Izpustite me vendar, saj vidite, da ni na meni nikakega mesa, ker sem tako suh in koščeni!»

Ljudožre: «Ne pomaga nič, moj prijatelj, ti si že razdeljen na porcije . . .!»

Lepe razmere.

Gospa (stopivši v kuhinjo): «Toda Ančka, kako pa izgledaš, vsa si razmršena, vsaj menda vendar ni bil tvoj ljubček tukaj . . .»

Ančka: «Moj ne, pač pa vaš . . .»

Slab poklon.

Gospod (z ogromnim nosom): «Čujte, gospica, prav zdi se mi, da sva se že nekie videla!»

Gospica: «Nemogoče, vaš nos bi si gotovo zapomnila.»

Iz otroških . . .

Janžek: «Striček, povej nam, kakšen je grški nos.»

Stric: «Tak kakor moj!»

Janžek: «Aha — rdeči!»

Ženski kotiček

ŽENSKA HOJA.

Kdor hoče poznati žensko, naj opazuje njeno hojo in njene kretnje. Ženska se pri vsakem koraku pokaže, kakšna je: ali je trdnega ali lahkega značaja, ponosna ali preprosta, neumna ali pametna, zdrava ali bolna. Tako pravijo ljudje, ki proučujejo žensko.

Slavni francoski pisatelj Balzac se je v svojem prostem času ustavljal po ulicah in gledal, kako se ženske sprehajajo. On je tako preštudiral 250 Parižank in napisal celo vrsto izrekov o ženskah, med drugimi nastopne:

Način hoje pri ženskah izraža dražest njenega telesa. — Pogled, glas, vzdih in način hoje morajo imeti neko enotnost. — Vsaka kretnja brez elegance nam pokaže ali kak pogrešek ali pa slabo vzgojo.

Balzac je zabeležil nastopni dogodek: Nekega dne je princezinja Hess-Darmstadt privedla svoje tri hčerke h kraljici, da ta odbere eno izmed njih za ženo vojvodi. Še prej, nego so devotke sploh izpregovorile, je rekla kraljica, da ji najbolj ugaja druga. Princezinja se je začudila in vprašala kraljico, po čem sodi ona vrednost deklet. Kraljica je odgovorila: «Gledala sem jih z okna, ko so stopile iz kočije. Najstarejša je napačno zakorakala, druga je stopila iz voza povsem naravno, tretji pa se je spodrsnilo na hodniku. Prva mora biti bolna, tretja krivega telesa, druga pa mi ugaja.»

Med iz buč. Zanimivo je, da se more iz buč pridobivati sok, ki ima okus meda (strdi). Način je zelo enostaven: Buče je treba olupiti in čisto iztresti drobino. Belo meso buč se nato razreže v drobne komade, ki se neumiti naložijo v lonce, pa ne čisto do vrha. Vode se ne sme priliti. Pristavite lonce k ognju in kuhajte tako dolgo, da se koščki razkrojijo v kašo. To zmes precedite skozi čisto platno v drug lonec. Iztisniti pa je treba ves sok, ker le ta je vžiten kot med. Ta iztisnjeni sok je treba na novo pristaviti k ognju, da se zgosti, in je treba pene sproti odpravljati. Ko je sok dovolj gosto prekuhan, ga spravite v lončene posode. Ko se ohladi, ima sok okus meda (strdi) in se dá tudi tako uporabljati.

Suhe gobe in fižol

najbolje plačuje

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Kongrasni trg 10.

Naročite kratkočasne in poučne knjige:

Staré, Lisjakova hči, s poštino Din 8·25.

Stritar, Sodnikovi, s poštino Din 11·25.

Dolenec, Izbrani spisi, s pošt. Din 11·25.

Kaš, Dalmatinske povesti, s poštino Din 8·25.

Simon Jenko, Pesmi, s pošt. Din 10·25.

Milčinski, Tolovaj Mataj, s poštino Din 21·50.

Milčinski, Zgodba kraljeviča Marka, s poštino Din 19·50.

Čehov, Sosedje, s poštino Din 11·25.

Dr. Derž, Dojenček, s poštino Din 7·50.

Dr. Tičar, Nalezljive bolezni, s poštino Din 19·50.

Knjige se naročajo po povzetju ali z naprej poslanim denarjem pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte).